

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорноговь аймгийн Халамжийн сан /Улсын төсвөөс санхүүжих/-ийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДГА-2021/1/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Дорноговь аймаг

2021 он

Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор: Т.Ган-Өлзий

Утас:

Цахим хаяг: gan-ulziit@audit.gov.mn

Аудитын менежер: У.Оюунтүлхүүр

Утас:

Цахим хаяг: oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn

Аудитыг гэрээр гүйцэтгэсэн:

Гэрэлт хөхийн тэнцвэр аудит ХХК

Утас: 99099119

Цахим хаяг: gerelthuhaudit@gmail.com

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	9
3.Аудитын тайлан.....	10
3.1. Ерөнхий зүйл.....	10
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	10
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	10
3.4. Материаллаг байдал	10
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд	11
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	11
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	12
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	12
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	12
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд	12

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт

**ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**
44103 Дорноговь аймаг, Сайншанд сум,
3 дугаар баг, Орон нутгийн өмчийн III байр,
Утас: (705) 2-27-34
Вэб сайт: dornogovi@audit.gov.mn

2021.02.25 № 16/183

танай _____-ны № _____-т

ХӨДӨЛМӨР, ХАЛАМЖ
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГАЗРЫН
ДАРГА Д.ЦЭНДМАА ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Халамжийн сангийн /Улсын төсөв/ 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Халамжийн сангийн /Улсын төсөв/ 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Т.ГАН-ӨЛЗИЙ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
.	МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ [2]+[3]	0	0
3101	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	0	0
3102	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө/төгрөг/ [4]+[5]	0	0
310201	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө/Улсын төсөв/	0	0
3.1.4.1	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө/ОНТөсөв/	0	0
.	АВЛАГА [7]+[10]	0	0
33	Улсын төсвийн авлага [8]+[9]	0	0
33	Хувь хүмүүсээс авах авлага улсын төсөв	0	0
33	Байгууллагаас авах авлага улсын төсөв	0	0
33	Орон нутгийн төсвийн авлага [11]+[12]	0	0
33	Байгууллагаас авах авлага	0	0
33	Хувь хүнээс авах авлага	0	0
33	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН [1]+[6]	0	0
.	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	0	0
.	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН [13]+[14]	0	0
41	Богино хугацаат өр төлбөр [18]+[21]+[22]+[23]	0	0
4.1	Өглөг [18]+[21]+[22]+[23]	0	0
4101	Хэлтэс хоорондын тооцоо [19]+[20]	0	0
410101	Байгууллага хоорондын тооцоо УТ	0	0
410102	Байгууллага хоорондын тооцоо ОН	0	0
410301	Хувь хүнд өгөх улсын төсвийн өглөг	0	0
410302	Хувь хүнд өгөх ОНТөсвийн өглөг	0	0
410302	Байгууллагад өгөх ОНТөсвийн өглөг	0	0
4	Урьдчилж орсон орлого	0	0
41040101	Урьдчилж орсон орлого Улсын төсөв	0	0
41040102	Урьдчилж орсон орлого Орон нутаг	0	0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН [16]+[24]	0	0
41	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	0	0
41	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН [27]+[28]	0	0
510301	Өмнөх үеийн үр дүн	0	0
5103010002	Өмнөх үеийн үр дүн орон нутаг	0	0
510302	Тайлант үеийн үр дүн	0	0
5103020002	Тайлант үеийн үр дүн орон нутаг	0	0
0	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН [30]+[31]+[32]+[33]	0	0
0	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ ӨМЧИЙН ДҮН [29]+[34]	0	0

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Мөр	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1303	ТУСЛАМЖ САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО [2]+[3]	8,901,076,960.00	8,956,218,120.00
130301	Улсын төсвийн санхүүжилтийн орлого	8,901,076,960.00	8,956,218,120.00
130302	Орон нутгийн төсвийн санхүүжилтийн орлого	0	0
14	Бараа, үйлчилгээний орлого [5]+[6]+[7]+[8]	38,317,783.06	5,037,956.54
1401011	Улсын төсвийн хүүгийн орлого	19,637,173.06	5,037,956.54
1401012	Улсын төсвийн бусад орлого	18,680,610.00	0
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН [1]+[4]	8,939,394,743.06	8,961,256,076.54
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ [11]+[12]+[13]+[14]	0	0
2603	Төсөвт төвлөрүүлэх [16]+[17]	275,551,688.06	126,312,761.33
260301	Төсөвт төвлөрүүлэх улсын төсөв	275,551,688.06	126,312,761.33
260302	Төсөвт төвлөрүүлэх орон нутгийн төсөв	0	0
2701+2702	НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ [19]-с [39]-р мөр	8,659,011,205.00	8,830,223,965.21
2701010101	Халамжийн тэтгэврийн сангийн зарцуулалт	2,615,686,990.00	3,852,449,360.00
2701010102	Халамжийн тэтгэмжийн сангийн зарцуулалт	888,268,700.00	1,135,612,980.00
2701010103	Амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжийн зарцуулалт	625,600,090.00	903,269,230.00
2701021300	Онцгой тохиолдлын болон амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжийн зарцуулалт	0	0
2701010900	Ахмад настны нийгмийн хамгааллын тусламж, хөнгөлөлтийн зарцуулалт	420,630,025.00	442,447,700.00
2701021505	Бусад хөнгөлөлт, тэтгэмжийн зардал	0	0
2701010105	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж, хөнгөлөлт	208,429,890.00	232,355,870.00
2701021701	Боловсролыг дэмжих үйлчилгээ	0	0
2701021702	Эрүүл мэндийг дэмжих үйлчилгээ	0	0
2701010104	Жирэмсэн нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхийн тэтгэмжийн зарцуулалт	260,123,850.00	20,273,700.00
2701023000	ОНОТүшгэлсэн халамжийн үйлчилгээний зарцуулалт	0	0
2701010106	Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээний зарцуулалт	525,632,100.00	795,726,550.21
2701025	Туршилтын үйлчилгээ	0	0
2702010101	Алдарт эхийн одонгийн мөнгөний зарцуулалт	668,320,000.00	645,780,000.00
27020102	Ахмад дайчид алдар цолтон ахмад настанд олгох тэтгэмж хөнгөлөлт	37,948,790.00	40,786,370.00
2702010400	Насны хишиг	408,180,000.00	423,342,000.00
2701010700	Цалинтай ээж хөтөлбөрийн зардал	1,764,985,950.00	145,906,145.00
2701010800	Өрх толгойлсон эх,эцэг хөтөлбөрийн зардал	226,960,580.00	181,531,540.00
2701010108	Амжиргааг дэмжих зөвлөлийн гишүүдийн урамшуулал	8,244,240.00	10,742,520.00
2702026000	Цаатан иргэдийн мөнгөн тэтгэмж	0	0
.	Банкны шимтгэл [41]+[45]	4,831,850.00	4,719,350.00
.	Банкны шимтгэл УТ [42]+[43]+[44]..+[56]	4,831,850.00	4,719,350.00
2702010311	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд үзүүлэх тусламж, хөнгөлөлтийн банкны шимтгэл	4,831,850.00	4,719,350.00
2702010312	Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээний банкны шимтгэл	0	0
0	Банкны шимтгэл ОНТөсөв [46]+[47]+[48]+[49]	0	0
.	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН [10]+[15]+[18]+[40]	8,939,394,743.06	8,961,256,076.54
.	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН [9]-[50]		0

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Д/д	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1303	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО [2]+[3]	8,901,026,960.00	8,956,218,120.00
130301	Улсын төсвийн санхүүжилтийн орлого	8,901,076,960.00	8,956,218,120.00
1401	Бараа, үйлчилгээний орлого [5]+[6]+[7]+[8]+[9]+[10]	38,317,783.06	28,050,901.33
1401011	Улсын төсвийн хүүгийн орлого	19,637,173.06	5,037,956.54
1401012	Улсын төсвийн бусад орлого	1,299,300.00	0
1401013	Улсын төсвийн буцаасан орлого	17,381,310.00	23,012,944.79
1401023	Орон нутгийн төсвийн буцаасан орлого	0	0
.	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ТӨВ [1]+[4]	8,939,394,743.06	8,984,269,021.33
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ [13]+[14]+[15]+[16]	0	0
2701+2702	НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ [18]+...+[38]	8,659,011,205.00	8,853,236,910.00
2701021100	Халамжийн тэтгэврийн сангийн зарцуулалт	2,615,686,990.00	3,860,907,580.00
2701021200	Халамжийн тэтгэмжийн сангийн зарцуулалт	888,268,700.00	1,136,787,480.00
2701010103	Амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжийн зарцуулалт	625,600,090.00	882,348,840.00
2701021300	Онцгой тохиолдлын болон амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжийн зарцуулалт	0	0
2701021500	Ахмад настны нийгмийн хамгааллын тусламж, хөнгөлөлтийн зарцуулалт	420,630,025.00	442,727,700.00
2701021505	Бусад хөнгөлөлт, тэтгэмжийн зардал	0	0
2701021604	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж, хөнгөлөлт	208,429,890.00	232,598,530.00
2701022000	Жирэмсэн нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхийн тэтгэмжийн зарцуулалт	260,123,850.00	23,342,860.00
2701024000	Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээний зарцуулалт	525,632,100.00	802,007,000.00
2702010101	Алдарт эхийн одонгийн мөнгөний зарцуулалт	668,320,000.00	645,780,000.00
27020102	Ахмад дайчид алдар цолтон ахмад настанд олгох тэтгэмж хөнгөлөлт	37,948,790.00	40,786,370.00
2702010400	Насны хишгийн зардал	408,180,000.00	424,880,000.00
2701010700	Цалинтай ээж хөтөлбөрийн зардал	1,764,985,950.00	146,751,270.00
2701010800	Өрх толгойлсон эх, эцэг хөтөлбөрийн зардал	226,960,580.00	181,576,760.00
2701011000	Ихэр хүүхдийн тэтгэмжийн зарцуулалт	0	22,000,000.00
2702020308	Амжиргааг дэмжих зөвлөлийн гишүүдийн урамшуулал	8,244,240.00	10,742,520.00
.	Банкны шимтгэл [40]+[44]	4,831,850.00	4,719,350.00
2702010311	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд үзүүлэх тусламж, хөнгөлөлтийн банкны шимтгэл	4,831,850.00	4,719,350.00
2603	Төсөвт төвлөрүүлэх [53]+[55]	275,551,688.06	126,312,761.33
260301	Төсөвт төвлөрүүлэх улсын төсөв	275,551,688.06	126,312,761.33
260302	Төсөвт төвлөрүүлэх орон нутгийн төсөв	0	0
.	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН [12]+[17]+[39]+[49]+[52]+[61]-[62]+[63]-[64]	8,939,394,743.06	8,984,269,021.33
.	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ [11]-[56]	0	0
.	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ [60]-[59]	0	0
.	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	0

Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	0
---	---	---

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Д/д	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2016 оны 01 сарын 1-ээрх үлдэгдэл	0	0	0	0
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0	0	0	0
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0	0	0	0
5	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0	0	0	0
7	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	0	0
8	2016 оны 12 сарын 31-ээрх үлдэгдэл	0	0	0	0
9	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
10	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0	0	0	0
11	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0	0	0	0
12	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0	0	0	0
13	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0	0	0	0
14	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	0	0
15	2017 оны ..... сарын .....ээрх үлдэгдэл	0	0	0	0

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

	Сангийн орлого	Төлөвлөгөө	Тайлант оны гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	0	0	0
2	Сангийн үйл ажиллагааны зардал [3]+[4]+[5]+[6]+[7]+[8]+[9]+[10]+[11]+[12]	8,956,218,120.00	8,834,943,315.21	121,274,804.79	98.6
3	Алдарт эхийн одонгийн мөнгө	670,000,000.00	645,780,000.00	24,220,000.00	96.4
4	Алдар цолтой ахмад настанд үзүүлсэн тэтгэмж тусламж, хөнгөлөлт	43,700,000.00	40,786,370.00	2,913,630.00	93.3
5	Насны хишиг	425,000,000.00	423,342,000.00	1,658,000.00	99.6
6	Амьжиргааг дэмжих зөвлөлийн гишүүний урамшуулал	10,750,000.00	10,742,520.00	7,480.00	99.9
7	Жирэмсэн болон нярай хөхүүл хүүхэдтэй эхэд олгосон тусламж	30,683,000.00	20,273,700.00	10,409,300.00	66.1
8	Олон нийтийн оролцоонд түншилсэн халамжийн үйлчилгээ	0	0	0	-
9	Хүнс тэжээл нийгмийн халамжийн хөтөлбөрийн зардал	0	0	0	-
18	Банкны шитмгэл	5,300,000.00	4,719,350.00	580,650.00	89.0
19	Сангийн үйл ажиллагааны зардалын дүн	0	0	0	-
21	УЛСЫН ТӨСВИЙН САНХҮҮЖИЛТ	0	8,834,805,097.82	0	-
22	Тохируулгын дүн [1]+[11]-[2]-[15]	0	-138,217.39	0	-
23	МӨНГӨН ХӨРӨНГИЙН ЭЦСИЙН ҮЛДЭГДЭЛ	0	0	0	-
10	Цалинтай ээж хөтөлбөрийн зардал	167,000,000.00	145,906,145.00	21,093,855.00	87.4
11	Өрх толгойлсон эх, эцэг хөтөлбөрийн зардал	195,660,800.00	181,531,540.00	14,129,260.00	92.8
12	Ахмад настанд үзүүлэх хөнгөлөлтийн зардал	450,156,000.00	442,447,700.00	7,708,300.00	98.3
13	Халамжийн тэтгэврийн сангийн зарцуулалт	3,853,162,400.00	3,852,449,360.00	713,040.00	100.0
14	Халамжийн тэтгэмжийн сангийн зарцуулалт	1,147,048,120.00	1,135,612,980.00	11,435,140.00	99.0
15	Онцгой тохиолдлын болон амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжийн зарцуулалт	882,050,000.00	881,269,230.00	780,770.00	99.9
16	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж, хөнгөлөлт	246,699,800.00	232,355,870.00	14,343,930.00	94.2
17	Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээний зарцуулалт	803,008,000.00	795,726,550.21	7,281,449.79	99.1
20	Ихэр хүүхдийн тэтгэмжийн зарцуулалт	26,000,000.00	22,000,000.00	4,000,000.00	84.6

3.Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Дорноговь аймгийн Халамжийн сан /Улсын төсвөөс санхүүжих/-ийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг төсвийн шууд захирагч Дорноговь аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газрын дарга Д.Цэндмаа танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 25-наас 2021 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд аудитын менежер Ж.Ням-Осор, аудитор Э.Буяндэлгэр нар хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Дорноговь аймгийн Халамжийн сан /Улсын төсвөөс санхүүжих/-ийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Дорноговь дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 01 дүгээр сарын 22-ний өдрийн 48 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Дорноговь аймгийн Халамжийн сан /Улсын төсвөөс санхүүжих/-ийн үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Нийгмийн халамж, хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээ.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон Үүнд:

- Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 1 дүгээр тогтоолоор “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйлчилгээ, арга хэмжээний нэгжид ногдох зардлын хэмжээнд нэмэлт оруулах тухай”

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Дорноговь аймгийн Халамжийн сан /Улсын төсвөөс санхүүжих/ санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Дорноговь аймгийн Халамжийн сан /Улсын төсвөөс санхүүжих/-ийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 8,961,256.1 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 89,612.5 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсоныг гүйцэтгэлийн үе шатанд өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Тус сангийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 55,141.2 мянган төгрөгөөр буюу 0.6 хувиар өссөн байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 21,861.3 мянган төгрөгөөр буюу 0.2 хувиар өссөн байна. Цалинтай ээж хөтөлбөр, жирэмсэн болон хөхүүл хүүхэдтэй эхэд олгосон тусламж нь 2020 оны 2 сараас эхлэн И халамж онлайн системээр олгож эхэлсэн. 2 зардал дээр 1 сарын төсвийн хуваарийн дагуу санхүүжилтийг авч, санхүүжилтийн үлдэгдлийг 6 сард ХХҮЕГазарт төвлөрүүлсэн. Мөн ихэр хүүхдийн тэтгэмж нь 11 сараас И халамж онлайн системд шилжиж, үлдэгдэл санхүүжилтийг 12 сард буцаан төвлөрүүлсэн. И халамж дээр үйлчилгээнүүдийг шат дараалан шилжүүлсэн зэрэг халамжийн үйлчилгээ онлайн системд шилжсэнээс шалтгаалан төсвийн гүйцэтгэлд өөрчлөлт орсон байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр болон нийт зарлагыг 9,633,647.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 677,429.1 мянган төгрөгөөр бууруулж 8,956,218.2 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 14 арга хэмжээг санхүүжүүлэх улсын төсвөөс алдарт эхийн одонгийн мөнгө 670,000.0 мянга, алдар цолтой ахмад настанд үзүүлсэн тэтгэмж тусламж, хөнгөлөлт 43,700.0 мянга, насны хишиг 425,000.0 мянга, амьжиргааг дэмжих зөвлөлийн гишүүний урамшуулал 10,750.0 мянга, жирэмсэн болон нярай хөхүүл хүүхэдтэй эхэд олгосон тусламж 30,683.0 мянга, цалинтай ээж хөтөлбөрийн зардал 167,000.0 мянга, өрх толгойлсон эх, эцэг хөтөлбөрийн зардал 195,660.8 мянга, ахмад настанд үзүүлэх хөнгөлөлтийн зардал 450,156.0 мянга, халамжийн тэтгэврийн сангийн зардал 3,853,162.4 мянга, халамжийн тэтгэмжийн сангийн зардал 1,147,048.1 мянга, онцгой тохиолдлын болон амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж 882,050.0 мянга, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж, хөнгөлөлт 246,699.8 мянга, хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ 803,008.0 мянга, ихэр хүүхдийн тэтгэмж 26,000.0 мянга, банкны шимтгэл 5,300.0 мянга, нийт 8,956,218.2 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 8,956,218.1 мянга, хүүгийн орлого 5,038.0 мянга, нийт 8,956,218.1 мянган төгрөгөөр санхүүжиж, алдарт эхийн одонгийн мөнгө 645,780.0 мянга, алдар цолтой ахмад настанд үзүүлсэн тэтгэмж тусламж, хөнгөлөлт 40,786.4 мянга, насны хишиг 423,342.0 мянга, амьжиргааг дэмжих зөвлөлийн гишүүний урамшуулал 10,742.5 мянга, жирэмсэн болон нярай хөхүүл хүүхэдтэй эхэд олгосон тусламж 20,273.7 мянга, цалинтай ээж хөтөлбөрийн зардал 145,906.1 мянга, өрх толгойлсон эх, эцэг хөтөлбөрийн зардал 181,531.5 мянга, ахмад настанд үзүүлэх хөнгөлөлтийн зардал 442,447.7 мянга, халамжийн тэтгэврийн сангийн зардал 3,852,449.4 мянга, халамжийн тэтгэмжийн сангийн зардал 1,135,612.9 мянга, онцгой тохиолдлын болон амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж

881,269.2 мянга, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж, хөнгөлөлт 232,355.9 мянга, хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ 795,726.6 мянга, ихэр хүүхдийн тэтгэмж 22,000.0 мянга, банкны шимтгэл 4,719.4.0 мянга, нийт 8,834,943.3 мянган төгрөгийг зарцуулж 126,312.7 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих мэдээллийг бүрэн оруулсан байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 3 зөвлөмж өгсний 2 зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж, 1 зөвлөмж хэрэгжих шатандаа байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт							
Албан шаардлага							
Зөвлөмж	3		2		1	-	66.3
Нийт дүн							

/мянган.төг/

Нягтлан бодох бүртгэлийн хангамжийг status.audit.mn программтай уялдуулах зөвлөмж нь нэгдсэн программ хангамж ашигладаг тул Халамж үйлчилгээний ерөнхий газрын шийдвэрээс хамаарч өөрчлөлт хийх боломжгүй хүлээгдэж байна.

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Цар тахалтай холбоотойгоор тухайн байгууллагад очиж хөрөнгийн хадгалалт хамгаалалт, хөрөнгийн хэсэгчилсэн тооллого хийгээгүй тул цаашид хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа, хадгалалт, хамгаалалтын талаар дараагийн аудитаар авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.